

Свириденко Сергій Миколайович,
головний судовий експерт відділу
фототехнічних та портретних досліджень
лабораторії досліджень у сфері
інформаційних технологій
ДНДЕКЦ МВС України

ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ У ГАЛУЗІ ФОТОТЕХНІКИ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Розвиток систем фото- та відеозйомки, досягнення в сфері обробки, фіксації та передачі цієї інформації засобами цифрових технологій обумовило широке їх застосування в різних галузях суспільного життя: системах спостереження та охорони, контролю за технологічними процесами, дорожнім рухом тощо [1, с. 6]. Однак аналізуючи сучасний стан інформаційних технологій можна зазначити, що існує певне протиріччя між високими технічними можливостями фіксації та обробки даних, з можливістю та тактикою використання цих технологій в кримінальному процесі України.

Практично кожен випадок розслідування кримінальних правопорушень, не відбувається без використання спеціальних знань, тобто залучення спеціалістів чи судових експертів [2, с. 410]. У кримінальній процесуальній діяльності, спеціальні знання у галузі фототехніки використовуються у двох основних формах: залучення спеціалістів до участі в проведенні окремих слідчих (розшукових) та судових дій, а також проведення судових експертиз.

Спеціаліста у галузі фототехнічних знань можливо залучити для якісного відібрання порівняльного матеріалу перед призначенням судових експертиз. Останній, володіючи зазначеними знаннями, може здійснити відбір порівняльного матеріалу без порушень, в достатній кількості та у відповідних умовах, що в подальшому надає змогу якісно провести дослідження.

На етапі призначення судової експертизи у суб'єкта діяльності з розслідування кримінальних правопорушень виникають питання: «яку експертизу необхідно призначити?» та «яку інформацію для розслідування кримінальних правопорушень вона мені може дати?». Досить часто про існування та можливості фототехнічної експертизи особи, які здійснюють розслідування, дізнаються лише перед її призначенням. В цих випадках, у більшості випадків призначення таких експертиз, наявні докази були отримані з тими чи іншими порушеннями, а порівняльних зразків не достатньо чи вони взагалі відсутні. Дані чинники ускладнюють, а іноді й унеможливають проведення фототехнічних експертиз.

Досвід виконання фототехнічних експертиз дозволив визначити завдання, які найчастіше можливо вирішити з їх допомогою:

встановлення державного реєстраційного номерного знаку транспортного засобу при дослідженні фотознімків (цифрових, аналогових) та при дослідженні відеозаписів(кадри відеозапису);

встановлення марки, моделі транспортного засобу при дослідженні фотознімків (цифрових, аналогових) та при дослідженні відеозаписів(кадри відеозапису);

встановлення часу, який подолав (від точки «А» до точки «Б») об'єкт дослідження у відеозаписі (кадрах відеозапису);

визначення швидкості руху транспортного засобу у відеозаписі (кадрах відеозапису);

встановлення пристрою, з використанням якого було створено цифровий фотознімок;

визначення зросту зафіксованих осіб при дослідженні фотознімків (цифрових, аналогових) та при дослідженні відеозаписів(кадри відеозапису);

визначення розмірів та розташування зафіксованих об'єктів при дослідженні фотознімків (цифрових, аналогових) та при дослідженні відеозаписів(кадри відеозапису);

встановлення ознак монтажу на цифрових та аналогових фотознімках;

покращення якості зображення в цілому та конкретно зафіксованих об'єктів на фотознімках (цифрових) та у відеозаписах (кадрах відеозаписів).

Тому знання можливостей використання спеціальних знань в галузі фототехнічних знань є важливим чинником, що впливає на ефективність їх проведення, а, в кінцевому рахунку, і всього розслідування. Всі зазначені вище обставини визначають актуальність проблематики й переконують у важливості наукового дослідження можливостей використання спеціальних знань у галузі фототехніки під час розслідування кримінальних правопорушень.

Список використаних джерел

1. Тимко Є.М.Розробка методики досліджень цифрових зображень та засобів їх виготовлення. Звіт про науково-дослідну роботу. К.: Київський науково-дослідний інститут судових експертиз, 2013.122 с.

2. Криміналістика: підручник / В.В. Пяковський, Ю.М. Черноус, А.В. Іщенко, О.О. Алексєєв та ін. К.: «Центр учбової літератури», 2015. 544 с.